Abram door de Heere uitgeleid

Lezen: Genesis 12:1-9
Tekst: Genesis 12: 4-5

Zingen:
Ps. 17: 3
Ps. 119: 17
Ps. 62: 4, 5, 8
Ps. 107: 4
Ps. 89: 7

Geliefde gemeente, in het bekende boek van John Bunyan, *De Christenreis naar de Eeuwigheid*, beschrijft Bunyan hoe Christen werd geroepen uit Stad Verderf. Hij vreesde voor het komende oordeel en waarschuwde zijn vrouw en kinderen ernstig. Hij sprak: "O lieve vrouw, kinderen, ik moet jullie wat vertellen. Ik ben zo verdrietig geworden. Ik heb een heel zwaar pak op mijn rug ontdekt vanwege mijn zonde. Als dat niet weggenomen wordt, ga ik verloren. Er zal echt iets ergs gebeuren in deze stad waar we al zo lang wonen. De Heere heeft het me laten zien: er zal vuur uit de hemel komen en heel de stad zal verdoemd worden. Nu is er maar één weg om te ontkomen, en dat is wegvluchten uit deze stad."

We weten, als we het boek kennen, dat Christen daadwerkelijk uit Stad Verderf is gevlucht, al wist hij aanvankelijk niet waarheen. De weg werd hem gewezen door een persoon met de naam Evangelist, die hem de weg naar het poortje wees. Daar is hij uiteindelijk terechtgekomen, ondanks ophouders op de weg, zoals het wegzinken in de modder, het belanden bij de berg Sinaï en het afwijken van de weg. Toch heeft de Heere hem gebracht waar Hij hem hebben wilde: bij dat poortje en alles wat hij achter dat poortje uit genade ontvangen heeft.

Maar weet u wat zo bijzonder is in dat verhaal? Christen was niet de enige die uit Stad Verderf wegliep. Later komt hij iemand tegen die ook in Stad Verderf woonde en door de Heere eruit geleid is, door de enge poort en op het rechte pad gebracht: zijn vriend Getrouwe. Ook hij had van het oordeel gehoord, ging het geloven en hoorde dat Christen op weg was gegaan. Hij is hem gevolgd. Trouwens, niet alleen Getrouwe trok uit Stad Verderf weg, maar ook Bunyans eigen vrouw, zijn kinderen en een vriendin van zijn vrouw, zoals we lezen in het andere boek, *De Christinnereis*. Wat kunnen we daarvan leren? Het getuigenis van Christen in Stad Verderf droeg vrucht. Hij is niet de enige die op weg ging om de toorn te ontvluchten en zalig te worden op grond van het offer van Christus. Anderen mochten daardoor meetrekken.

Ja, we komen zelfs nog iemand tegen die met Christen meetrekt uit Stad Verderf: Meegaand. Alleen, deze persoon is nooit door het poortje gekomen, nooit in het hemelse Kanaän aangekomen. Wel mee uitgetrokken, maar er niet in gekomen. Aan deze elementen uit *De Christenreis* moest ik denken toen de volgende verzen uit de levensgeschiedenis van Abram onze aandacht vroegen. We zullen vanmorgen ontdekken dat verschillende van deze elementen ook in de verzen 4 en 5 aan de orde komen. Want wij willen stilstaan bij het daadwerkelijke vertrek van Abram uit Ur der Chaldeeën en zijn aankomst in Kanaän.

We schrijven als thema boven de prediking: ***Abram door de Heere uitgeleid*.**

Drie gedachten gaan we overdenken:

1. Zijn vertrek uit Ur der Chaldeeën.
2. Een ophouder op de weg.
3. Zijn aankomst in het land Kanaän.

1. Zijn vertrek uit Ur der Chaldeeën

We gaan even terug in de tijd. De God der heerlijkheid is verschenen aan Abram om hem te roepen uit Ur der Chaldeeën. Dat was een roeping uit de duisternis van Abrams zondige leven, een roepen tot het heerlijke licht in Christus. En hoe heeft de Heere dat gedaan? Door tot Abram te spreken. De Heere kwam tot Abram met Zijn Woord. Wat was de inhoud van dat Woord? Dat hebben we de vorige keer al overdacht. Enerzijds was dat de onvoorwaardelijke eis die de Heere op Abram legde: *Ga uit*. Maar tegelijkertijd waren daar de genadige beloften, die we kunnen samenvatten met de woorden: *Ik zal u zegenen*.

Wat was nu de vrucht van dat onderwijs dat de Heere in Ur der Chaldeeën aan Abram gaf? De Heilige Geest werkte in het hart van Abram geloof, het ware, zaligmakende geloof. Door dat geloof kwam Abram in beweging. Abram werd gaande gemaakt om de Heere gehoorzaam te zijn. We zouden het heel eenvoudig kunnen zeggen: Abram kwam tot bekering. Hij ging het Woord geloven dat God tot hem gesproken had. Er kwam daadwerkelijk een breuk met het zondige leven in Ur der Chaldeeën en een heenkeer tot het land dat de Heere zou wijzen, waarvan Abram ging geloven: dat is het land waar de Heere aanwezig zal zijn, waar de Heere met mij zal zijn.

U ziet het: een afkeer van de zonde en een heenkeer tot God komen openbaar door de roeping van de Heere in het leven van Abram. Maar hij ging ook de woorden van God geloven, de rijke beloften. Hij moest leren zich vast te klampen aan dat Woord: *Ik zal u zegenen*. *Ik zal u tot een zegen maken*. *Ik zal u tot een groot volk maken*. *Ja, Abram, in uw zaad, in Christus, zullen al de geslachten des aardrijks gezegend worden*. Kijk, door dat onderwijs bracht de Heere hem tot bekering en geloof. Vandaar dat Mozes, geleid door de Heilige Geest, aan het begin van vers 4 kon opschrijven: *En Abram toog heen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had*.

Die woorden openbaren geloofsgehoorzaamheid. Dat is natuurlijk niet vanuit Abram zelf te verklaren – daar hopen we vanmiddag nog dieper op in te gaan vanuit de Dordtse Leerregels – maar dat is te verklaren vanuit die roepende God, Die spreekt en het is er, Die gebiedt en het staat er. Het is vanwege de eeuwige liefde van God die uitging naar Abram, waardoor de Heere hem ging trekken. Doordat de Heere hem trok en de Heilige Geest het geloof in zijn ziel werkte, is Abram ook daadwerkelijk gegaan. Het geloof dat in zijn ziel gewerkt werd, was, zoals ik ergens las, de echo van de roepende God. Abram hoorde, Abram geloofde en Abram gehoorzaamde de God der heerlijkheid.

Daarom kon Paulus eeuwen later schrijven in Hebreeën 11: *Door het geloof is Abram, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou; en hij is uitgegaan, niet wetende, waar hij komen zou*. Ja, dat was de vrucht van het spreken van God in zijn leven. En weet u, toen de Heere zo begon te spreken daar in Ur der Chaldeeën tot Abram, ging dat met de liefde van God gepaard, die in Abrams hart werd uitgestort. Daardoor werd hij juist gewillig gemaakt om de Heere te gehoorzamen op Zijn eisen en te geloven in de belofte.

Weet u wat u ziet gebeuren bij Abram? Laat het hoop geven als u zoveel onwilligheid in uw hart bespeurt. De Heere hier vervult Zijn belofte die wij vinden in Psalm 110. Als u zo worstelt met uw

onwilligheid, leg daar dan uw vinger maar bij en zeg: Heere, wilt U dat dan ook in mijn leven vervullen? Wat dan? Vers 3 van Psalm 110: *Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkracht*. Bij Abram ziet u het gebeuren: hij wordt zeer gewillig gemaakt om alles te verlaten en heen te gaan naar Kanaän. Juist vanwege de liefde die in zijn hart tot die God der heerlijkheid werd uitgestort, is hij op weg gegaan. Ik hoor hem in gedachten zingen terwijl hij alles achterlaat, ziende op de God der heerlijkheid, tot Wie hij zo'n grote liefde gekregen heeft: *Nu zal mijn ziel, nu zullen al mijn zinnen, o God, mijn sterkte, U hartelijk beminnen*.

Ja, Abram is op weg gegaan. Al bestonden de psalmen nog niet, de inhoud ervan was wel de beleving van zijn hart: *Ik zet mijn treden in Uw spoor, opdat mijn voet niet uit zou glijden; wil mij voor struikelen bevrijden, en ga mij met Uw heillicht voor*. Zeg, gemeente, is deze Abram uw vriend? Is deze Abram uw metgezel? Wat heeft het Woord van de God der heerlijkheid, in Zijn eisen, in Zijn beloften, in uw en jouw leven gedaan? Hebt u de kracht ervan ervaren in uw leven? Is er daarom ook iets van die geloofsgehoorzaamheid openbaar gekomen, gewerkt door de Heilige Geest, zodat u ook op weg mocht gaan, op de weg der bekering?

O, kijk toch eens in het leven van Abram wat Gods genade vermag. Bij hem komt iets openbaar van wat de Heere Jezus later zelf heeft gezegd tegen Zijn discipelen: *Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op, en volge Mij*. O, als dat in uw leven gebeurt, dan krijgt de Heere de hoogste plaats in uw leven. Dan gaat het om de Heere. Dan gaat het erom te mogen weten dat Hij uw deel is, uw eeuwig Goed. Zeg, is het u daar ook om te doen?

Abram heeft het leren kennen in zijn leven en daardoor mocht hij door genade de goede keuze maken. Hij is gegaan. *Hij toog heen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had*. Dat was Gods werk in het leven van Abram. En weet u wat nu voor Abram zo'n wonder is geworden? Dat wat de Heere begint, dat zet Hij ook voort. En waarom is dat voor Abram zo'n groot wonder geworden in zijn eigen persoonlijke leven, en niet minder een groot wonder voor het geestelijke zaad van Abram? Abram heeft van heel dichtbij gezien dat het ook anders kan. Hij heeft het bij zijn eigen vader gezien. Want zijn vader Terah is ook weggetrokken uit Ur der Chaldeeën, maar helaas, deze man is nooit in Kanaän terechtgekomen.

Daarom gaan we vanuit Genesis 12 even terug naar Genesis 11. Als u het voor u open hebt liggen, moet u maar eens even met me meelezen wat er staat in vers 31 van Genesis 11. Daar staat namelijk iets opmerkelijks: *En Terah nam Abram, zijn zoon, en Lot, Harans zoon, zijn zoonzoon, en Saraï, zijn schoondochter, de huisvrouw van zijn zoon Abram; en zij togen met hunlieden uit Ur der Chaldeeën, om te gaan naar het land Kanaän; en zij kwamen tot Haran, en zij woonden aldaar*.

Dus bij het vertrek uit Ur der Chaldeeën nam niet Abram de leiding, tot wie de Heere zo heel persoonlijk gesproken had, maar Terah, zijn vader, nam de leiding. Hoe moeten we dat nu zien? Wat was dat bij vader Terah, om die leiding te nemen toen ze vertrokken uit Ur der Chaldeeën? Het staat niet met zoveel woorden geschreven in de Schrift, maar we kunnen er wel van uitgaan dat Abram met zijn vader gesproken heeft toen de God der heerlijkheid aan hem verschenen is. Te meer als we in herinnering roepen dat in die tijd een familie heel close was, bij elkaar woonde en de dingen met elkaar deelde die ze meemaakten. Reken maar dat Abram verteld heeft wat hem overkomen is. Het kan niet anders of het heeft een diepe indruk nagelaten bij vader Terah, die inmiddels al 200 jaar oud was geworden. Wellicht heeft hij tegen zijn zoon gezegd: "Wel, Abram, als het zo bij je ligt, dan ga ik met je mee. Als de God der heerlijkheid dit tot u gesproken heeft, dan wil ik ook al met je meegaan." En toen heeft Terah als hoofd van de familie de leiding genomen.

Waar ging de reis toen heen? Ze zijn vanuit Ur der Chaldeeën in de richting van het westen getrokken en toen zijn ze terechtgekomen in Haran, een stad die je helemaal kunt vergelijken met Ur, waar ze jaren gewoond hebben, met dezelfde heidense leefomstandigheden, waar de afgoden werden gediend, waar een tempel stond van de maangod Sin, die ook in Ur werd gediend. Daar kwamen ze en wat staat er? *Daar woonden ze*. Nee, niet voor een paar maanden, maar verschillende jaren. En daar, op die plaats die gelijk is aan Ur der Chaldeeën, in Haran, is Terah gestorven. Verder kwam het niet. Wel weggetrokken uit Ur, nooit aangekomen in het land dat de Heere Abram en de zijnen zou wijzen.

Waarom staat dat zo met enkele woordjes in de Schrift, gemeente? Als een waarschuwing. Terah staat ons in de Schrift als een voorbeeld van een mens die uitwendig kan breken met de wereld en de zonde, maar inwendig in zijn hart die wereld en de zonde toch blijft liefhebben. Terah is een voorbeeld van een mens waarvan je misschien aanvankelijk zou denken: nou, daar is wat veranderd. Maar het is nooit verder gekomen dan het verlaten van Ur der Chaldeeën, het verlaten van de zonde. Terah, daar zou je van kunnen zeggen: nou, daar is misschien wel wat gaande, daar is misschien wel wat begonnen. Maar hij is nooit in de hemel terechtgekomen. Is dat niet aangrijpend?

Zullen we het vasthouden, lieve gemeente? De bekering is niet alleen een afkeer van de zonde, maar ook een heenkeer tot God. In de waarachtige bekering gaat het om een bekering tot zaligheid. In de waarachtige bekering moet het heengaan naar de kennis van Christus. We zullen het later nog zien: de weg die Abram ging, bracht hem straks in Kanaän bij het altaar, waar de dieren werden geslacht, waar het bloed vloeide, het dier dat opging in de vlammen als een voorbode van de Christus die straks op het kruis van Golgotha zou roepen: *Het is volbracht*. Maar daar is Terah nooit terechtgekomen. Hij is halverwege de weg gestorven. Terah was niet meer dan een meeloper die weliswaar leiding gaf.

Is dat niet aangrijpend? Vaders, moeders, u hebt beloofd uw kinderen op te voeden bij Gods Woord. U neemt daarin de leiding. Maar het zal toch verschrikkelijk zijn: wel de leiding genomen, uw kind tot bekering gekomen, en zelf nooit in de hemel gekomen. Leerkrachten, docenten, elke dag mag u een dagopening doen, de leerling bij de hand nemen, leiding geven, en dan bespeuren dat de Heere onder uw leerlingen werkt, en zelf er niet komen? Ambtsdragers, zit u als een Terah in de kerkraad, of als een Abram? Leiding gegeven, dominee, het Woord gepredikt, uitgeleid, gebroken met de zonde, maar nooit bij het altaar terechtgekomen en eeuwig verloren? Wat een boodschap, hè.

Tot wat roept dit op? Tot zelfonderzoek. Ben ik door genade een Abram, een Saraï, een Lot, of een Terah? Vleselijk gebleven, met allemaal uitwendige godsdienst? Ja, dat onderzoek is niet alleen nodig voor mensen die menen wat te hebben, waar misschien iets lijkt te zijn maar waar het in feite niet is, maar dat nauwkeurig onderzoek is ook noodzakelijk voor Gods kinderen. Want denk nu niet dat de weg van een kind van God altijd zo goed is. Al is het begin uit God, de voortgang uit God en de uitkomst uit God, dan kunnen Gods kinderen op de weg der bekering ook nog wel eens heel vleselijk zijn, zodat er ophouders komen op de bekeringsweg.

2. Een ophouder op de weg

Dat brengt ons bij onze tweede gedachte: een ophouder op de weg. Ja, er kwam een ophouder toen ze uit Ur der Chaldeeën vertrokken naar het land dat de Heere hen wijzen zou. Want wat staat er in vers 4? *En Abram toog heen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had; en Lot toog met hem; en Abram was vijf en zeventig jaar oud, toen hij uit Haran ging*.

Dus nadat Abram uit Ur der Chaldeeën vertrokken was, is hij terechtgekomen in Haran. Dan leest u niet dat de Heere tot hem komt en zegt: "Abram, dit is het land dat Ik je ga geven." Dat horen we volgende keer wel, als ze in Kanaän aangekomen zijn op de plaats Sichem, maar hier niet. We hoorden zojuist dat Terah de leiding had in het vertrek uit Ur der Chaldeeën, en het is naar de wil van Terah geweest om dan maar in Haran hun tentenkamp op te zetten. Ja, vader Terah was vleselijk. En weet u, dat vleselijke van Terah had zelfs invloed op het ware werk van God. Dat vleselijke van Terah had invloed op zijn eigen zoon Abram, die geroepen was, die een kind van God geworden was, maar ook op het leven van Saraï en Lot, waarvan we uit de Schriften weten dat zij ook kinderen van God zijn geworden.

Want toen Abram krachtdadig geroepen werd uit Ur en het geloof in zijn ziel gewerkt werd, kwam die geloofsgehoorzaamheid openbaar. Daarom kunnen we echt met recht met Paulus zeggen: door het geloof is Abram weggetrokken. Maar dat geloof kan soms beïnvloed worden door negatieve krachten. In het leven van Abram was dat de vleselijke weg van zijn vader Terah. Die vleselijke gedachten en daden van Terah krijgen de overhand op het beginnende geestelijke leven van Abram, Saraï en Lot. Want we horen hen helemaal niet tegenspreken als vader Terah zegt: "Nou, we zijn nu in Haran gekomen, laten we hier ons tentenkamp maar opzetten." Maar ze gaan er wonen. Als we dan even naar het Hebreeuwse woord kijken dat hier voor 'wonen' is gebruikt, dan betekent dat woord ook 'rusten'. Ze gingen daar rusten op een plaats waar ze niet hoorden. Ze gingen rusten op een plaats waar de Heere niet gezegd heeft: "Dit is het land dat Ik u geven zal." Ze waren niet op de plaats waar de Heere hen wilde brengen.

Gemeente, daar ligt ook een ontdekkende les in, in het bijzonder voor degenen die de Heere vrezen, die ervan weten dat ze getrokken zijn uit de duisternis van hun zondaarsbestaan en gebracht zijn tot dat wonderbare licht in Christus. In het geestelijke leven van wedergeboren zondaren kunnen ook ophouders komen. Daarom komen er vanmorgen vanuit dit deel van Gods Woord bijzondere vragen die aan het hart van Gods kinderen worden gelegd, aan degene die niet kunnen ontkennen dat de Heere een goed werk in hun ziel begonnen is.

Kind van God in ons midden, u die de Heere vreest, nu moet u eens heel eerlijk de Heere antwoord geven als ik namens de Heere u de vraag ga stellen: Hoe lang is het geleden dat de Heere tot u sprak? Hoe lang is het geleden dat de Heere voor het laatst nieuw onderwijs gaf? Zijn er misschien gelovigen in ons midden die tot hun schande moeten zeggen dat het heel lang geleden is? Zijn er misschien ophouders gekomen op de weg die de voortgang van de bekering en de opwas in de kennis en de genade van de Heere Jezus Christus in de weg staan? En wat zijn dan de oorzaken?

Weet u dat? Zijn er misschien kinderen van God vanmorgen in ons midden, of die thuis meeluisteren, die in een geestelijk Haran terechtgekomen zijn, waar het lijkt op te houden? Wanneer kunt u daar komen? Het kan zomaar zijn dat een kind van God zijn eerste liefde verlaat en daarna heel wettisch geworden is. We zien het ook gebeuren bij een aantal kinderen van God die tot de Galaten behoren. En dan wordt Paulus heel scherp tegen kinderen van God die aanvankelijk door de liefde getrokken werden en weer zo wettisch geworden zijn. Hij zegt het: *O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn? Zijt gij zo uitzinnig? Nu gij met den Geest begonnen zijt, wilt gij nu met het vlees volenden?*

Het kan ook zijn dat een kind van God na ontvangen genade vleselijk geworden is, dat wil zeggen dat hij of zij weer ging toegeven aan de zonde, aan de verleidingen van de wereld, bezig zijn met het hier en nu. Kijk eens in het leven van Hizkia. Daar lag hij op zijn ziekbed, daar kwam hij in de nood van zijn leven: "Heere, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg." Alles was hij kwijtgeraakt, het ging nog maar om één ding: dat Jezus zijn Borg zou zijn. En de Heere verhoorde zijn gebed en heeft

al zijn zonden achter Zijn rug geworpen. Maar een paar maanden later kreeg hij enkele gezanten uit Babel op staatsbezoek, en hij laat alles zien: zijn goud, zijn zilver, zijn bezittingen. En hij spreekt geen woord over de vergevende liefde van God in Christus. Wat vleselijk. Een ophouder op de weg.

Weet u wat ook een ophouder kan zijn? Als een kind van God gaat rusten op de weldaden en de Weldoener vergeet. Zie je in de Schrift ook terugkomen. Kijk maar eens in Hooglied 5. Daar komt de Bruidegom tot Zijn bruid. Ze heeft helemaal geen zin meer in de gemeenschap met haar Bruidegom. Ze ligt op het bed van zorgeloosheid. Ze is tevreden met wat er geweest is en staat niet naar iets nieuws, een hernieuwde liefdesbetuiging van haar Bruidegom.

Ik zal u nog een ophouder noemen. Het komt wel eens voor dat een kind van God steunt op een ander kind van God. Dat kan een goede vriend zijn, het kan zelfs je man of vrouw zijn, dat je wat leeft in de schaduw. Bij de ander gaat het voort, en bij jezelf blijft het jaren hetzelfde. Of dat je helemaal vastzit in een bepaald stramien, dat je zegt: "Nou, ik heb een bepaald beeld van de bekering, en het begin lijkt erop, en alles wat er nu moet volgen, moet helemaal precies volgens dat pad gaan. En als het zo niet is, kan het bijvoorbeeld al niet uit God zijn." Maar dat is een ophouder, hoor, een echte ophouder. Of dat je veel te veel met een ander bezig bent, met de bekering van een ander, of het wel waar is bij een ander, en je leidt schade aan je eigen ziel. Dat is een ophouder op de weg.

Dan moeten we eerlijk zijn, lieve gemeente, ook tot u, kinderen van God. Dat is schuld. Want denk niet dat je na ontvangen genade geen schuld meer maakt. Dat is schuld voor God als er een ophouder komt. Want dat ligt niet aan de Heere, dat ligt aan jezelf. Als er dan zo'n ophouder komt op de weg der bekering, is dat echt niet tot eer van God. En echt, ga het maar na, als je het tot je schaamte moet bekennen: je lijdt in zulke momenten schade aan je ziel. En weet je wat ook zo erg is? Je bedroeft daarmee die lieve Heilige Geest.

Maar wat is nu een kenmerk van het ware geestelijke leven? Dat als een kind van God in zo'n toestand gekomen is, in een geestelijk Haran, je het er vroeg of laat niet in kunt uithouden. Dan komt er op den duur toch weer onvrede, onrust in je ziel. En steeds sterker komt dat besef in je hart: het ligt niet goed: "Heere, het moet anders, het moet anders worden". Wat is dan de aangewezen weg? Om te vluchten in de binnenkamer, om eens diep te buigen voor die alwetende God, Die je wel gadesloeg in dat geestelijke Haran, Die je wel gezien heeft met al die ophouders. Ga dan eerst maar eens je schuld voor God belijden. Ga maar eens eerlijk met je ziel om en kom dan maar weer eens opnieuw terecht bij dat slot van Psalm 139: *Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijn gedachten; en zie, of bij mij een schadelijke weg zij, en leid mij op den eeuwigen weg*.

Om dan te bidden: "Heere, hier ben ik, hier ben ik, in mijn geestelijke Haran. Laat mij dan maar zien wat de oorzaken zijn van die ophouders, Heere. Openbaart U het dan aan mij, hoe het komt dat ik verachterd ben in de genade, dat er zo'n akelige stilstand in het geestelijke leven gekomen is." Om dan met de dichter van Psalm 63 het maar weer uit te roepen aan de troon van Gods genade: *Och, werd ik derwaarts weer geleid, dan zal mijn mond U d' eer daarvoor geven*.

Ziet u, daar moet de Heere opnieuw weer ingrijpen. Want anders zou er nooit iemand weer op die plaats kunnen komen waar de Heere hem hebben wil. Was het zo ook niet bij Abram? Als de Heere niet teruggekomen was op die eerste roeping, op dat eerste onderwijs dat hij kreeg in Ur der Chaldeeën, was hij nooit in Kanaän aangekomen. Was hij blijven zitten in Haran. Maar kijk toch eens, gemeente, die opzoekende zondaarsliefde van de Heere, Die trouw houdt en eeuwig leeft en nooit zal laten varen wat Zijn hand begon.

Daar zoekt de Heere na jaren Abram weer op in Haran. Daar komt de Heere weer terug op Zijn eigen werk. Daar gaat de Heere de roeping in Abrams leven versterken. Daar maakt Hij het waar: *En Ik zal hun geven, dat hun werk in der waarheid zal zijn*. Hoe heeft de Heere dat dan gedaan? Dat kunnen we ook weer uit vers 4 opmaken: *En Abram toog heen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had*. Dus dat Woord dat de Heere jaren geleden gesproken heeft in Ur der Chaldeeën, bracht de Heere weer terug in Abrams hart, in zijn herinnering. Gemeente, het is zeer waarschijnlijk dat de Heere dat gedaan heeft door opnieuw te spreken, door opnieuw aan hem te verschijnen als de God der heerlijkheid, om opnieuw krachtig te spreken. Het is heel aannemelijk dat Abram daar iets ervaren heeft van wat we gezongen hebben, uit Psalm 62, vers 8: *Eénmaal sprak God tot mij een woord, tot tweemaal toe heb ik het gehoord*.

Inmiddels was Terah gestorven. En wat zien we dan gebeuren? Daar gaat Abram de leiding nemen, maar wel met een wedergeboren hart. Hij zal het gezegd hebben tegen Saraï en Lot: "Saraï, Lot, wij mogen hier niet in Haran blijven. Het is verkeerd geweest dat we hier zijn gaan wonen. We zijn daarmee in een zondige weg gekomen. Wij zijn van het heilspoor afgegaan. Ik voel het, Saraï, ik voel het, Lot. Het is zonde tegen God. Maar nu is de Heere opnieuw gekomen. Hij is op Zijn roeping, op Zijn woorden teruggekomen. En Hij heeft het opnieuw gezegd: we moeten naar het land dat Hij zal wijzen. En daar zal Hij ons tot een groot volk maken. Nee, begrijpen kan ik het niet, lieve Saraï, want ik weet wel dat je onvruchtbaar bent. We hebben geen kinderen, maar God heeft het gezegd. En ik voel het in mijn hart dat het waar is, opnieuw waar is. Daarom mogen we hier niet blijven, Saraï. We moeten verder naar het land, dat land waar de Heere Zijn beloften zal gaan vervullen, het land waar straks in de toekomst de Heere Jezus geboren zal worden, waar straks de Messias in Bethlehem geboren zal worden. O, nu kunnen we zalig worden. Maar dan moeten we hier niet blijven, Saraï, niet hier blijven, Lot. We moeten verder, verder naar het land dat de Heere ons wijzen zal."

Wat was de vrucht? Toen de Heere zo opnieuw Zijn kinderen bezocht in Haran, jawel, *Abram toog heen*. Hij was inmiddels 75 jaar oud geworden. En hij nam Saraï en Lot mee. Zo zijn ze verder getrokken. Zo heeft de Heere hen verlost van die ophouder in Haran. Wat zien we dan? Het is de Heere Die de eerste bekering werkt, maar het is diezelfde God Die de voortgaande bekering in stand houdt.

Hoort u het, u die de Heere vreest en misschien in de strikken van een ophouder gekomen bent? Hoort u dat, kind van God, die wellicht in een geestelijk Haran terechtgekomen bent, misschien al heel lang? Alleen de Heere kan u eruit verlossen. En Hij weet het wel waar u terechtgekomen bent. Hij weet het wel dat u van het heilspoor afgegleden bent. Hij weet het wel dat u de Herder, bedacht of onbedacht, als een schaap verloren hebt. En Hij weet ook heel goed dat u zichzelf niet uit dat geestelijke Haran kunt verlossen. Daarom komt Hij vanmorgen. Wat een trouw, wat een goedheid, wat een genade, wat een liefde van deze goede Herder. En Hij komt in dat geestelijke Haran waar misschien een van ons vanmorgen zit. En Hij zegt het *keer weder Gij afkerige kinderen, Ik zal uw afkeringen genezen*.

Om dan opnieuw gaande gemaakt te worden, opnieuw op te staan en met Abram uit te gaan, en door genade te zeggen: "*O God, wij liggen in onze schaamte, en onze schande overdekt ons, want wij hebben tegen U, de Heere onze God, gezondigd. Maar hier zijn wij, Heere. Wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE onze God. Waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en van de menigte der bergen; ja, waarlijk, in den HEERE onzen God is Israëls heil." Weet* je wat een steeds groter wonder wordt in het leven van de kerk des Heeren? *Waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel overvloediger geweest*. Welk een trouw van die genadige God voor een elke

keer weer ontrouw volk. Het is Zijn trouw, het is Zijn genade dat Zijn kerk komt in de hemelse gewesten in Kanaän, ondanks zo'n ophouder in Haran.

3. Zijn aankomst in Kanaän

Nu gaan we naar onze laatste gedachte: zijn aankomst in Kanaän. Het staat er zo duidelijk aan het einde van vers 5: *En zij togen uit, om te gaan naar het land Kanaän; en zij kwamen in het land Kanaän*. Misschien is er iemand die zich afvraagt: waarom wordt hier in deze tekst over Kanaän gesproken? Dat wist Abram toch niet? De Heere had toch gezegd: "Abram, Ik zal je het land wijzen waar je naartoe zal gaan." En nooit heeft de Heere het woord Kanaän genoemd. En toch wordt hier die naam genoemd. Hoe komt dat?

Dan moeten we ons realiseren dat het Mozes is geweest die deze geschiedenis heeft opgeschreven, jaren later natuurlijk, toen het inmiddels ook al lang voor Abram bekend was dat het Kanaän geworden was, ja, dat Abram zelfs al niet meer leefde. Maar op het moment dat Abram uit Ur wegging en later uit Haran wegging, wist hij echt nog niet dat het land Kanaän zou zijn. En toch is hij daar gekomen, in dat land dat de Heere voor Abram en zijn zaad beschikt heeft.

Hoe is die man daar nu eigenlijk gekomen? Nergens stonden, jongens en meisjes, langs de kant van de weg bordjes of zo. Dat lezen we nergens. En toch is Abram gekomen op de plaats waar de Heere hem hebben wilde. Hoe de Heere dat precies gedaan heeft, dat weet ik ook niet. Eén ding weet ik wel: als de Heere de weg wijst, dan gebeuren er inderdaad twee dingen. Dan is er vanaf de kant van degene die de Heere de weg wijst steeds het gebed: *"Heere, leer mij de weg door U bepaald."* En aan de andere kant wordt het ervaren: "*God zal zelf zijn Leidsman wezen en leren hoe hij wandelen moet*." En dat ging samen op in het leven van Abram. Elke dag was daar het gebed: "Heere, wijs ons de weg. Open een deur waar we heen moeten. Sluit een deur als we verkeerd gaan. Wijs ons de weg." En elke keer heeft Abram ervaren: het is de Heere Die voorop gaat als de grote Leidsman. En zo zijn ze in Kanaän gekomen.

Weet u wat we daarvan kunnen leren, gemeente? Dat de Heere echt een Waarmaker van Zijn Woord is. Niet één van Zijn woorden zal leeg ter aarde vallen. Hoort u dat, u die de stem van de Goede Herder kent, u die weet dat Hij tot uw ziel gesproken heeft? Het zou zomaar kunnen zijn dat u het vanmorgen helemaal niet meer kunt bekijken, dat u niet meer kunt geloven dat de Heere Zijn belofte gaat vervullen in uw leven, dat uw hart vervuld is geraakt met vrees. Maar kijk eens wat hier gebeurt: Abram komt in het land waarvan de Heere gezegd heeft: *Ik zal het wijzen*. Hier spreekt Gods genade. Hier blijkt: *"Ik wil en zij zullen."*

Waarom, gemeente? Waarom is de belofte in Abrams leven vervuld? Waarom kwam hij echt in Kanaän? Ik ga het nieuwtestamentisch zeggen: omdat alle beloften voor de kerk des Heeren in Christus ja en amen zijn. Het is ten diepste om Christus' wil dat Abram in Kanaän gekomen is. Want door Zijn hand, door de hand van Christus, zal het welbehagen van God gelukkiglijk en voorspoedig voortgaan. Daarom, schep maar moed, o zondaar, uit deze geschiedenis. De Heere doet wat Hij belooft.

En zij kwamen in het land Kanaän, staat er. Je leest het goed: *zij kwamen*. Er staat niet: "En hij toog heen en hij kwam in het land Kanaän." Maar het staat heel duidelijk in het meervoud. Abram kwam er niet alleen. Nee, zegt iemand, dat klopt toch, dat hebt u vanmorgen al gezegd, want Saraï was erbij en Lot was erbij. Jazeker, jazeker, en daarom is er al vanwege die andere twee personen sprake van meervoud. Maar kijk toch eens in vers 5: *En Abram nam Saraï, zijn huisvrouw, en Lot, zijn broeders zoon, en al hun have, die zij verworven hadden, en de zielen, die zij verkregen hadden*

in Haran; en zij togen uit, om te gaan naar het land Kanaän, en zij kwamen in het land Kanaän. Zij allen. Dus nog meer dan Abram, Saraï en Lot. Toen kwamen er nog veel meer.

Spreekt dat niet van de zegen van de Heere? Ondanks die ophouder in Haran heeft Hij niettemin Zijn belofte vervuld: *Ik zal zegenen*. Zelfs in Haran. Onbegrijpelijk toch. Ondanks dat ze op een plaats waren waar de Heere hen ten diepste niet eens wilde hebben – dat was het land niet – heeft Hij ze toch niet aan hun lot overgelaten. En hoewel Haran niet spreekt van een voortgaande bekering, heeft de Heere Zich toch niet onbetuigd gelaten in Haran. Het vleselijke verblijf in Haran heeft God in een ondoorgrondelijke wijsheid nochtans – het is altijd weer nochtans – ten goede gedacht.

Wie kan Gods wijs beleid doorgronden, gemeente? Want in die jaren dat Abram daar in Haran woonde, bleef de Heere hem onderhouden. Dat kunnen we op twee manieren opmaken uit onze tekst. De Heere gaf hem gunstbewijzen. In de eerste plaats kreeg hij een, laat ik het maar zeggen, verdubbeling van zijn have. Dat woordje 'hun have' moeten wij in dit geval zo uitleggen: zijn vee. Want hij is met veel vee uit Ur der Chaldeeën getrokken. Maar wat doet de Heere in Haran? Hij gaat ze nochtans zegenen. En de kudden van hem en ook van Lot werden groter en groter. Dat is het eerste.

Wat kunnen we daarvan leren? Dat zelfs in tijden van ingezonkenheid in het geestelijke leven, tijden waarin een kind van God in een geestelijk Haran terecht kan komen, de Heere toch van Zich laat horen en toch laat merken dat Hij Zijn kinderen niet losgelaten heeft. Dat moeten we goed onderscheiden van een opwas in de genade. Want een opwas in de genade betekent dat er een voortgang is in het geestelijke leven. Maar er kunnen ook tijden zijn dat er geen voortgang is in het geestelijke leven, geen opwas in de kennis en de genade van Christus, maar dat de Heere toch bij tijden van Zich laat weten, van die kleine bewijzen dat de Heere toch een goed werk in je begonnen is.

Dat je zomaar onder de prediking zit en er wordt een woord gesproken wat in het verleden kracht gedaan heeft, of dat er een psalm in de kerk gezongen wordt waarvan je veel troost kreeg in het verleden. Al is de troost en de kracht nu weg, maar het wordt wel in de herinnering gebracht: "O ja, dat was het werk des Heeren." En dat je ook in het dagelijkse leven bij tijden de gunst mag ervaren die de Heere geeft. Dat is genade. Want als de Heere die onderhoudende genade ook nog eens inhoudt, nou, dan wordt het in het geestelijke leven echt heel treurig. Dan kan het zo dor en doods worden. Maar wat een wonder als de Heere het toch elke keer weer waarmaakt: *Hij onderhoudt gestadig het heuglijk lot, dat Hij voor mij zo mild heeft uitgelezen*.

Maar wat een wonder als bij die onderhoudende genade de Heere zo krachtig weer gaat werken dat er meer komt dan dat, zoals het in de belijdenisgeschriften staat: een overvloediger genade, zoals bij de have van Abram. Wat hij had, werd vermeerderd.

Er is nog meer gebeurd in Haran: ze verkregen zielen. En daar gaan we mee afsluiten vanmorgen. Abram staat bekend als een herdersvorst. Hij had personeel in dienst. Ongetwijfeld zijn er ook personeelsleden mee uitgetrokken uit Ur der Chaldeeën, en die zijn natuurlijk ook in Haran terechtgekomen. Maar u kunt zich wel voorstellen, als die veestapel van Abram gaat groeien en groeien, zoals dat in Haran gebeurde, dat Abram daar ook weer personeel voor nodig had. En zo heeft hij personeel kunnen vinden, zelfs in Haran.

Wat gebeurde dan dikwijls? Dan werd er een dienstknecht aangenomen, en die was wellicht getrouwd. Zijn vrouw werd als dienstmaagd aangenomen, en ze kregen een plaatsje in het grote tentenkamp van Abram. Maar dat echtpaar kreeg ook kinderen. En zo kunt u zich wel voorstellen

dat binnen dat tentenkamp van Abram er steeds meer zielen kwamen. *De zielen, die zij verkregen hebben*, zo staat er.

Weet u wat mij nu opgevallen is? En ik ben het ook wel bij bepaalde verklaarders tegengekomen: dat Mozes niet moest opschrijven dat ze dienstknechten en dienstmaagden hebben verkregen in Haran, maar *zielen*. Dus Mozes moest, geleid door de Heilige Geest, dat woord gebruiken: zielen. Dat betekent vanuit het Hebreeuws 'levens'. Abram heeft in Haran levens verkregen. Dat betekent: levens voortgebracht. Je mag het ook zo vertalen: in Haran zijn zielen tot leven gekomen. En wat kan dat anders zijn dan bekering? Wat kan dat anders zijn dan Gods genadewerk in harten van mensen die daar ook in Haran onder de hoede van Abram kwamen?

Want al was het een ophouder in Haran, geloof me maar dat Abrams geestelijke leven niet verborgen kon blijven, zeker niet vanwege die onderhoudende genade. En dat hij is gaan spreken over die God der heerlijkheid. Daar heb je het weer: soms gaat het ons verstand werkelijk te boven dat de Heere dwars door alles heen Zijn raad volvoert. Al was het vleselijk om in Haran te zijn, niettemin gaf de Heere Zijn zegen, zoveel zegen dat ik geloof dat er in Haran zielen tot bekering zijn gekomen, die ingewonnen werden voor de Heere en Zijn dienst. En zo zijn ze weggetrokken. En zo zijn ze samen aangekomen in het land dat de Heere hen wijzen zal.

O, gemeente, wat een zegen als de Heere Zijn Sion wil gebruiken om anderen te winnen voor de Heere en Zijn dienst. Dat is tot eer van de Koning, want in de meerderheid der onderdanen is de heerlijkheid van de Koning gelegen. En wat een wonder als we dat meer en meer ook mogen ontdekken in het midden van de gemeente. De Heere werkt, ja, zeker, maar dat de Heere nog meer zou werken en er zielen tot leven mogen komen, zielen gewonnen mogen worden voor Koning Jezus. Zal dat niet de kroon zijn op de prediking, gemeente, die in alle eenvoudigheid wordt gebracht? Zal dat niet een rijke gebedsverhoring zijn van Gods knechten en allen die met Gods knechten mee worstelen om de uitbreiding van Gods koninkrijk?

O, de Heere is nog diezelfde God die zielen tot Zijn gemeente zal toedoen, om dan steeds te bidden of de Heere vrucht wil geven, meer vrucht wil geven op de prediking van het Woord, tot Zijn eer. Om het met de bruidskerk uit het Hooglied te zeggen: *De duizend zilverlingen zijn voor U, o Koning Salomo, en de tweehonderd zijn voor de hoeders van deszelfs wijngaard*.

Amen.